

Modum kommune
3371 VIKERSUND

UNIVERSITETETS KULTURHISTORISKE MUSEER Universitetet i Oslo			
Saksb.	25 MARS 1999		Kopi
Ark.	0623		
Saksnr.	992030	Dok.nr.	1

Saksbeh: Knut Paasche
Dir. tlf: 32 80 85 93
Telefaks: 32 80 86 72
Vår ref: 97/3570-3 (Oppgis ved henv.)
Arkivkode: 650.713
Vår dato: 16.03.99
Deres dato: 15.01.99
Deres ref: 99/00141

HØRINGSUTTALELSE TIL FORSLAG TIL KOMMUNEPLAN FOR MODUM 1999 - 2010.

Vi har mottatt ovennevnte kommuneplan til uttalelse.

AUTOMATISK FREDETE KULTURMINNER

Registreringene av automatisk fredete kulturminner som er foretatt i forbindelse med utarbeidelse av økonomisk kartverk, er ofte mangelfulle. Det er derfor store muligheter for at det ligger automatisk fredete kulturminner som ikke er registrert innenfor områdene som dekkes av kommuneplanen.

Fylkeskommunen har av denne grunn ikke grunnlagsmateriale for å kunne vurdere hvorvidt den foreslåtte arealdisponeringen innebærer konflikt i forhold til automatisk fredete kulturminner. Vi må derfor presisere at vi ved vår uttalelse ikke kan si oss enig i arealbruken, jfr. lov om kulturminner § 8,4. ledd. Dette innebærer at arealdelen ikke har direkte rettsvirkning sett i forhold til automatisk fredete kulturminner, og kan særlig få konsekvenser for områder som nå legges ut som byggeområder. Arealbruken vil først bli avklart når de enkelte regulerings- og bebyggelsesplaner sendes til fylkeskommunen som sektormyndighet for kulturminnevern. Av dette følger også at kulturminnemyndighetene må være høringsinstans når det gjelder tiltak i LNF-områdene, på linje med sektorene vilt/miljø og landbruk.

Ønsker kommunen en avklaring av eventuelle konflikter på kommuneplanstadiet, er dette fullt mulig innenfor de områder som ønskes utlagt til byggeområder. Dette kan være hensiktsmessig dersom kommunen vet at kommuneplanen vil utløse arbeid med flere reguleringsplaner. Registreringene vil kunne utføres mer rasjonelt dersom flere reguleringsplaner kan tas under ett. Kommunen vil da på vanlig måte måtte bekoste de arkeologiske undersøkelsene som er nødvendige for å kunne vurdere hvorvidt utbyggingen kommer i konflikt med automatisk fredete kulturminner.

Følgende tekstdel bør innarbeides i bestemmelsene til kommuneplanens arealdel:

Dersom det ved tiltak i marken dukker opp fredete kulturminner, må arbeidet straks stanses i den utstrekning det kan berøre kulturminnene eller deres sikringszone som normalt omfatter et fem meter bredt belte regnet fra kulturminnets ytterkant. Melding skal straks sendes fylkeskommunen, jfr. lov om kulturminner av 9. juni 1978 § 8.

I tegnforklaringen til kommuneplanens arealdel er det laget egen signatur for: *vernet etter lov om kulturminner*. Dette kan feiltolkes dit hen at de få områdene som er merket med denne signaturen oppfattes som de eneste stedene hvor det finnes fredete kulturminner. Dette medfører ikke riktighet, da det finnes mange flere automatisk fredete kulturminner i Modum. Det vil være bedre å bruke betegnelsen *spesielt verneverdig kulturminne eller kulturlandskapsområde* på de få utvalgte områdene som spesielt blir synliggjort i kommuneplanen. Dersom de er fredet bør det også komme fram.

Videre forutsetter vi at alle forslag til planer innenfor området blir sendt oss til uttalelse, jfr. kulturminnelovens §§ 9 og 22. Vi ber om at våre merknader blir tatt til følge. Ønsker kommunen ytterligere opplysninger, står vi gjerne til tjeneste.

NYERE TIDS KULTURMINNER

I tekstdelen under areal- og naturressursforvaltning er temaet kulturminner nevnt, med helleristningene ved Katfoss, dyregravene på Furumo og Blaafarveværket som eksempler. Modum har selvfølgelig en lang rekke andre kulturminner av ulike typer. Mange enkeltbygninger både i jordbrukslandskapet og i tettstedene må vurderes som verneverdige, også kulturmiljøer som enkelte gårdstun har høy verdi. Det bør vurderes om kommunen skal iverksette tiltak for å kunne ta vare på kulturminnene på en bedre måte. Vi har lagt merke til at ingen nye kulturvernområder foreslås båndlagt.

Det er foretatt en registrering av nyere tids kulturminner (i hovedsak bygninger) i 1980-/1990-åra. Dette er en del av en landsomfattende registrering som kalles SEFRAK (SEkretariatet For Registrering Av faste Kulturminner i Norge). Med nødvendig supplering vil denne registreringen være et godt utgangspunkt for en verneplan for kommunen, eventuelt en rapport om byggeskikk.

FORSLAG OM REGULERING TIL SPESIALOMRÅDE

En verneplan bør munne ut i forslag om regulering av særlig verdifulle områder til spesialområde med formål bevaring etter plan- og bygningslovens § 25.6, eventuelt båndlegging i kommuneplanen. Fra før har kommunen et fåtall slike kulturvernområder, som Heggen prestegård, Mælum, Blaafarveværket og Skuterudflata. Disse områdene kan med fordel utvides. Ved Heggen prestegård er det bl.a. et gravfelt nær opptil tunet som bør være med. Kirken og prestegården er plassert i et verdifullt kulturlandskap. Vi foreslår at et område rundt blir regulert til spesialområde, slik at virkningen av kirken og prestegården i kulturlandskapet kan opprettholdes. Eventuelle planer om utvidelse av friområdet (som vel i virkeligheten er et utbyggingsområde) ved Vikersundbakken bør avklares. Også ved Mælum bør grensene for det båndlagte området endres, slik at både resten av tunet og innmarka rundt blir innlemmet. På Nymoer er bare et par eiendommer regulert etter plan- og bygningslovens § 25.6. Her har vi et unikt miljø som til tross for en god del nyere bebyggelse har klare kulturhistoriske kvaliteter. En utvidelse av verneområdet bør vurderes. Så vidt vi kan se er Krøderbanen innenfor Vikersund tettsted vist som båndlagt område. Vi anbefaler at hele jernbanestrekningen mellom Vikersund og Krødsherad grense med stasjonsområdene blir regulert til spesialområde. Det er også vurdert fredning av hele jernbaneanlegget etter kulturminneloven, men vi anser det for en bedre løsning både for brukerne av jernbanen og for kommunen å regulere etter plan- og bygningsloven.

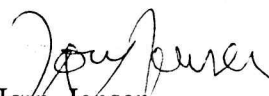
KULTURLANDSKAP

Jordbrukslandskapet i Modum har kvaliteter sett fra kulturvernspunkt. Vi anbefaler at kommunen foretar en gjennomgang av kulturlandskapsområdene og lager en oversikt over verneverdig kulturlandskap, slik enkelte andre kommuner i Buskerud er i ferd med å gjøre.

Med hilsen

Geir Helgen
fylkeskonservator

Jørn Jensen
kulturvernkonsulent

Knut Paasche
fylkesarkeolog

Kopi: Riksantikvaren
Universitetets Oldsaksamling / IAKN
Regionalavdelingen, her